

Een pionier in de duinen: de rugstreepblad

De rugstreepblad is een echte duinpad. De duinen bieden ideaal leefgebied voor deze pioniersoort en zijn van groot belang voor de rugstreepblad in Nederland.

De rugstreepblad doet zijn naam eer aan: er loopt een geel streepje over het midden van de rug. De rug zelf is geel- tot grijsbruin, met (olijf)groene of bruine vlekken. Hij heeft een droge, wrattige huid, vaak met rode vlekjes op de wratten. De ogen zijn groengeel van kleur en de pupil is een horizontale streep (zie de cover van dit nummer!). De larven hebben een lichte keelvlak.

Dynamische duinen onmisbaar

De rugstreepblad is een pioniersoort die voorkomt in gebieden met hoge

dynamiek. Ze houden van open terrein met ondiep water. De duinen vormen daarom een prima leefgebied voor rugstreepbladen, zeker nu de duinen weer mogen stuiven en natte valleien opnieuw worden aangelegd. Het duingebied is een van de belangrijkste leefgebieden van de rugstreepblad in Nederland. De populaties van de rugstreepblad zijn hier redelijk stabiel, maar daarbuiten gaan de aantallen flink achteruit. De rugstreepblad staat dan ook als gevoelig op de Rode Lijst. Verdwijnen van de natuurlijke dynamiek in het landschap, sneller bebouwen van braakliggend terrein, verlaging van de grondwaterstand, versnippering van het landschap, verzuring van voortplantingswater, vermesting en vervuiling doen geen goed. Bedreiging komt in de duinen vooral door landbouw in

Rugstreepbladen in het nieuws

In juni 2018 stond in de Broekpolder bij Vlaardingen een groot evenement op stapel: het naspelen van de slag bij Vlaardingen van 1018. Dat was precies het seizoen dat jonge padjes het land op zouden kruipen. Er werden tienduizenden spelers en bezoekers verwacht. De KNNV afdeling Delfland maakte bezwaar tegen het evenement, omdat juist daar vóór het evenement drie rugstreepbladen waren waargenomen. Tijdens het bezoek van de ecooloog van Vlaardingen met drie leden van de KNNV vonden ze de dieren niet terug. "De Broekpolder is te ruig om te functioneren als geschikt biotoop voor de rugstreepblad. De waarneming lijkt een toevalstreffer," laat de gemeente weten. Het evenement kon doorgaan. Wel zijn maatregelen genomen om de jonge padjes te beschermen. Paddenoverzetters van de KNNV hielpen hierbij.

het achterland met een veel te hoge stikstofuitstoot en gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dit stimuleert begroeiing en heeft een afname van insecten, voedsel van de padden, tot gevolg. Ook de vele bouwplannen beloven niet veel goeds.

Buitenbeentje onder de padden

In het vroege voorjaar zijn honderden paddenoverzetters actief om padden te helpen, ook langs onze kust, maar een rugstreepblad zit hier zelden bij. Als voor de gewone pad het nieuwe jaar begint, overwintert de rugstreepblad nog even door. Het seizoen van voortplanting start later en gaat langer door dan bij andere amfibieën. Ze trekken ook niet massaal. Rugstreepbladen hebben korte achterpoten en

springen liever niet. Ze kunnen wel snel lopen en grote afstanden afleggen. Ze zwerven makkelijk en zijn niet honkvast.

Ondiep water

Een rugstreepblad overwintert ingegraven in de grond, volwassen dieren tot wel een meter diep. Dat verklaart de voorkeur voor zanderig terrein, zoals duinen. Eenmaal wakker gaan ze opzoek naar ondiep water. De mannen gaan daar zitten, met de blauwige kwaakblaas net boven water en laten in de nacht flink van zich horen. Het klinkt als een hoog geratel. Hier legt een rugstreepbladvrouw haar eitjes in lange snoeren. In ondiep water is de kans op kikker-vis etende dieren als larven van libellen, kevers en vissen klein.

Mannetje rugstreepblad met kwaakblaas

Paartje rugstreepblad

Bovendien warmt het water snel op, wat gunstig is voor een snelle ontwikkeling van de eitjes. De eitjes kunnen al na twee dagen uitkomen en de padjes kunnen na drie weken aan land kruipen. Zij zijn daarin de Europese kampioenen. Zo'n snelle ontwikkeling is een voordeel bij ondiep water: dat kan snel opdrogen. Omdat het voortplantingsseizoen bij de rugstreepblad lang doorgaat, komt het wel voor dat de eerste padjes al aan land kruipen terwijl er nog nieuwe eisnoeren gelegd worden.

Zien en horen

In tegenstelling tot de ouders zijn de kleine rugstreepbladjes overdag actief en dan makkelijk te zien voor predatoren, en ook door ons. Padden hebben gifklieren om belagers af te schrikken. Wil je zelf eens rugstreepbladen horen roepen, ga dan op een warme windstille avond in mei naar de duinen, vooral als het ook nog flink geregend heeft. De concerten van de mannelijke rugstreepbladen zijn tot op een kilometer afstand te horen. Ook vóór zonsondergang kun je ze in de verte al horen ratelen. •

Anna Kreffer is projectmedewerker KNNV afdeling Delfland